N°. 144.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels [illegible] . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DONDERDAG 10 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . .
Voor de overige steden des Rijks . . .

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN en KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

BERIGT.

Het gister door ons medegedeelde wets-voorstel tot afschaffing van het Tonnegeld, den accijns op het geslagt, en van alle belastingen op den invoer van slagtvee en versch vleesch, is, aan ons Bureau, afzonderlijk voor den prijs van 10 cents verkrijgbaar gesteld

Negen leden der Tweede Kamer hebben, krachtens de bevoegdheid, hun bij de artt. 110 en 111 der Grondwet verleend, een wets-voorstel ingediend tot afschaffing van het tonnegeld, den rijks-accijns op het geslagt en van alle belastingen op den invoer van slagtvee en versch vleesch.

Wij zijn overtuigd, dat *de geheele constitutionnele partij* gaarne had deel genomen aan het voorstel; dat zij het, overuigd dat de tijd, om het volk een weinig te ontlasten, gekomen is, zal ondersteunen.

Op onwederlegbare wijs wordt door de voorstellers aangetoond, dat hier geene stoute greep wordt gedaan; maar slechts een maatregel wordt voorgesteld, die de schatkist gedoogt en door het belang der Natie dringend wordt gevorderd.

Eene vermindering van den prijs van het vleesch van ongeveer 10 cents per pond is eene weldaad aan het volk bewezen, dat nu zoo schaars of voor een goed deel in het geheel niet van vleesch gebruik kan maken.

Bij de stellige verklaring der Regering, dat zij niet gezind is, iets *meer* te doen dan gedaan is bij het onbeteekenend besluit van 15 Sept. jl. (eene verlaging van een regt, dat zij zelve reeds als »niet noemenswaardig« karakteriseerde), hebben de voorstellers gemeend, dat zij in hun pligt te kort zouden schieten, [illegible], naar hunne innige overtuiging, [illegible] en tevens uitvoerbaren maatregel [illegible] wetgevende magt onderwierpen.

Aan *de Nederlanders* [illegible]

Strekken het »voorstel« [illegible] meesterlijke »Memorie van Toelichting« tot bewijs [illegible], dat de constitutionnele partij:

ontmoedigd,
door de veerkracht der Natie te niet gedaan,
door uwe »nationale politiek« verslagen is?

Wij lezen in het *Algemeen Handelsblad* het navolgend artikel.

Op de daar bespoken nota komen wij later terug.

De *Duitsche Volkshalle* bevat een brief uit Rome, gedagteekend 24 Oct., waarin van de schikking, tusschen de Nederlandsche regering en het Roomsche hof getroffen, ter zake der Katholijke hierarchie, wordt gewaagd. Daarin wordt gezegd, dat het hoofddoel van de zending van den Hr. v. Lightenvelt naar Rome was, om te onderhandelen over de verandering van eenige bisschopstitels, namelijk van die van Haarlem en Utrecht. Op dit punt echter heeft de zending schipbreuk geleden, ofschoon de Paus al die concessien heeft gedaan, welke met de voorzigtigheid en billijkheid bestaanbaar waren, namelijk, dat de nieuwe bisschoppen in andere steden zullen resideren, mits zij canonisch den zetel en den titel behouden, welke hun is aangewezen. Wijders wordt omtrent het punt der voorafgaande kennisgeving van de invoering der hierarchie in den brief gezegd, dat de pauselijke regering niet was verpligt tot zoodanige mededeeling in de ware beteekenis des woords, aan de Nederlandsche regering, vermits het herstel der kerkelijke hierarchie geene onwettige vormen of instellingen invoerde; dat verder Mgr. Belgrado te voren den minister eene officieuse kennisgeving had gedaan, hetgeen toereikend was, vermits ook de Ned. regering aan den pauselijken gezant officieus kon kennis geven van de bedenkingen of aanmerkingen, welke zij op een of ander artikel of op het geheel van het ontwerp zou hebben gemaakt. Dit was echter niet geschied en eerst na de April-beweging heeft men aangevoerd, dat het kabinet te 's Hage geenerlei voorafgaande mededeeling uit Rome had ontvangen. De *Commerce Belge*, dezen brief overnemende, deelt ter bevestiging mede eene nota, door den kardinaal Antonelli den 4den Augustus ll. aan den Nederlandschen gezant te Rome gezonden, en aan alle vreemde legatien te Rome koppijelijk medegedeeld. Wij zien ons derhalve door een buitenlandsch dagblad in staat gesteld om de reeks der over deze zoo gewigtige zaak, gewisselde stukken aan te vullen. In dat stuk, zegt de kardinaal dat de pauselijke regering werkelijk de Nederlandsche, door tusschenkomst van den nuntius, voorafgaande kennis heeft doen geven van de invoering der hierarchie in Nederland; hij wederlegt de conclusie der nota van den gezant, van 9 Julij, waarin deze verklaart, dat de uitdrukkingen van het vorige ministerie in zijne nota's, noch het kenmerk noch de waarde hebben van eene geratificeerde overeenkomst en dus dat zij slechts zijn eenvoudige nota's, strekkende om de meening van het ministerie, van hetwelk zij zijn uitgegaan, te kennen te geven en doet uitkomen, dat de nota van 24 Mei 1852, waarin de minister, namens zijn vorst en de regering sprekende, zegt, gemagtigd te zijn te verklaren, enz., duidelijk aantoont, dat die nota, even als de volgende, eene authentique mededeeling was der gevoelens van den souverein en van de regering der Nederlanden, zoodat het eene tastbare tegenspraak zou zijn van hunne blijkbare beteekenis, indien men deze stukken wilde beschouwen als slechts kunnende dienen, om het gevoelen te kennen te geven van het vorig ministerie; dat het derhalve blijkbaar is, dat die stukken werkelijk in substantie ten doel hebben eene overeenkomst van het hoogste belang met den H. Stoel en dat zij aldus een artikel zijn van ware en eigenlijk gezegde solidariteit tusschen dit ministerie en dat, hetwelk het heeft opgevolgd en de andere, welke later nog in het rijk volgen zullen. Verder zegt de kardinaal met genoegen gezien te hebben, dat de ophelderingen ter zake van den eed der bisschoppen gegeven, alle beduchtheid der Nederl. regering hebben weggeruimd. Hij betuigt verder, dat de H. Stoel steeds geneigd is, de kerkelijke zaken zoo veel mogelijk te regelen met het oog op de goede verstandhouding met de regeringen, met welke hij onderhandelt, en dat alleen de aard of het gewigt der moeijelijkheden de pauselijke regering verhindert om overeenkomstig de wenschen van deze of gene regering te handelen, gelijk geschied is ten aanzien der [illegible] in Nederland.

Bij het onderzoek en de behandeling der Begrooting in de Staten-Generaal is reeds meermalen aangedrongen op eene verbeterde wetgeving op de octrooijen. Een enkel voorbeeld is voldoende om de noodzakelijkheid daarvan te doen uitkomen. Bij art. 6 van de wet van den 25 Januarij 1817 is bepaald: »de octrooijen »zullen aan derzelver bezitters of regt verkregen hebbenden de bevoegdheid geven: *a* om bij uitsluiting door »het geheele Rijk, gedurende den bepaalden tijd, de geoctrooijeerde voorwerpen alleen te mogen vervaardigen [illegible] verkoopen, of met hunne toestemming te doen vervaardigen en verkoopen.« Nu zou men meenen, dat zoowel [illegible] verkoopen van geoctrooijeerde voorwerpen inbreuk gemaakt wordt op de regten, door anderen verkregen, en dat het namaken dier voorwerpen ook voor *eigen gebruik* ongeoorloofd is. De Hooge Raad besliste evenwel het tegendeel bij arrest van den 20 Maart 1846, in strijd met de conclussien van het openbaar ministerie, daarbij aannemende dat art. 6 van voormelde wet wel het namaken *en* verkoopen tevens van geoctrooijeerde voorwerpen verbiedt, maar geenszins het namaken tot *eigen gebruik* zonder het doel van verkoop en zonder dat zij in den handel worden [illegible] arrest geen jurisprudentie vormt en in Belgie [illegible] delijk het tegendeel is uitgemaakt, doch het is genoeg, dat de wet tot zoodanige interpretatie aanleiding kan geven, om tot eene spoedige verandering over te gaan, want het zal toch wel buiten kijf zijn dat zoowel door vervaardiging, als door aanwending tot eigen gebruik, nadeel wordt toegebragt en dat, bij eene opvatting der wet als die van den Hoogen Raad, een octrooi niets beteekent. Buiten en behalve deze reden, zijn er nog vele andere, die eene herziening dringend noodzakelijk maken en op eene zeer duidelijke wijze uiteengezet zijn in een werkje van den Heer Mr. A. J. B. Stoffels *de wetgeving op de octrooijen* uitgekomen in het jaar 1851, waarbij de bouwstoffen voor eene nieuwe wet op het stuk worden aangegeven.

Eene andere aangelegenheid, welke niet minder de belangstellende aandacht verdient, is eene doelmatige verordening, ten aanzien van de oprigting van fabrieken en trafieken. Men weet, dat dit onderwerp is geregeld bij een Koninklijk besluit van den 31 Januarij 1824 (*Stbl.* n°. 19). Van verschillende zijden is met grond betoogd, dat dit besluit, hetwelk regten geeft en verpligtingen oplegt, daardoor is getreden op het gebied der wetgevende magt, waartoe het onderwerp uitsluitend schijnt te behooren. In de classificatie der fabrieken is geen vast beginsel gevolgd. Terwijl een aantal [illegible], worden sommige onder geheel verkeerde categorien gebragt, [illegible] eene voorafgaande autorisatie onderworpen, zonder hinderlijk of schadelijk te zijn. Het besluit van 1824 is niet meer in harmonie met de vorderingen, welke de nijverheid sedert dien tijd gemaakt heeft. Het schijnt daarenboven nadere bepalingen te vorderen nopens den burgerlijken eisch tot schadevergoeding, en de informatiën de *commodo et incommodo*, zoodat het wenschelijk is, dat in het onderwerp op eene meer doelmatige wijze worde voorzien.

Bij den bestaanden twijfel of de wet van 22 Germinal, Jaar XI, *de la police des manufactures, fabriques et ateliers*, alsmede het besluit van den 9 Frimaire, Jaar XII, *concernant le livret des ouvriers*, al dan niet vervallen zijn, zoude het almede van belang zijn, deze onderwerpen nader te regelen. Beide verordeningen zijn in onderscheidene bepalingen niet meer uitvoerbaar. Van den anderen kant behelzen zij echter zeer doelmatige voorschriften ter navolging. In Belgie heeft men een nieuw besluit uitgevaardigd, omtrent de livretten der werklieden. Bij ons heeft men in sommige gemeenten plaatselijke verordeningen gemaakt op de zakboekjes der dienstboden; waaruit wel mag worden afgeleid, dat zich de noodzakelijkheid van voorzieningen op dit punt heeft doen gevoelen. [illegible] haar verslag uitgebragt, aangaande de alsnog hier te lande vigerende wetten en verordeningen, doch tot dusverre is dat werk ongebruikt blijven liggen. Wanneer zal men dan toch eindelijk er toe besluiten, om ons van het arsenaal der Fransche wetten te verlossen?

Het is te hopen, dat bij de aanstaande discussiën over de Begrooting, de aandacht der Regering nevens andere meer gewigtige onderwerpen, ook op deze aangelegenheden zal worden gevestigd.

Het verdient opmerking, dat bij het Provinciaal Geregtshof in Limburg, ter vervanging van den heer Borret, tot andere functiën geroepen, een advocaat-generaal is benoemd op hetzelfde oogenblik, dat in de Tweede Kamer, blijkens het voorloopig verslag van de Commissie van rapporteurs over het hoofdstuk Justitie, de aanmerking wordt gemaakt: dat de wet van 29 Mei 1849 (*Stbl.* n°. 21) steeds op eene weinig regelmatige wijze wordt toegepast; dat, terwijl bij het Hof in Groningen, op het onvervuld blijven der betrekking van advocaat-generaal gerekend wordt, [illegible] het tractement van zoodanigen ambtenaar [illegible] Hof in Friesland [illegible], dat over het algemeen de [illegible] toepassing van voormelde wet schijnt te maken op de regtbanken, dan op de hoven, ofschoon met het oog op de aanstaande regterlijke organisatie juist het tegendeel moest plaats hebben. Deze benoeming valt daarom vooral in het oog, omdat in de provincien Friesland, Groningen en Noordbrabant, waar, volgens de officiële statistieken, meer zaken worden behandeld dan in Limburg, de werkzaamheden door den procureur-generaal alléén worden verrigt. Uit de geregtelijke statistiek over het jaar 1851 blijkt, dat het Hof in Limburg gedurende dat jaar slechts 10 arresten uitsprak in civiele zaken en in het geheel slechts 83 strafzaken te behandelen had, te weten 59 criminele zaken en 24 zaken in hooger beroep, zoodat inderdaad één ambtenaar van het openbaar ministerie voldoende was om, in afwachting eener nieuwe wet op de regterlijke organisatie, de weinige werkzaamheden, die daarbij te verrigten zijn, te blijven waarnemen.

Op het oogenblik zelf, dat de constitutionnele partij blijk geeft van hare veêrkracht en van haren ijver voor de belangen des volks, dat door de Staten-Generaal wordt vertegenwoordigd, meenen wij de volgende zinsneden te moeten overnemen uit een artikel van de *Nieuwe Noordbrabander*, waarin geantwoord wordt op het beweren van de anti-revolutionnaire partij, dat de constitutionnelen zouden zijn *ontmoedigd*:

Is de vrijzinnige partij ontmoedigd? Waarom zou zij het zijn? Het moge haar bedroeven, dat eene noodlottige ophitsing der gevaarlijkste hartogten [illegible] is komen werpen op den weg van verbetering, vooruitgang en bloei, welken Nederland betreden had. Zij moge met leedwezen vele harer kampvechters door sectenhaat, kuiperijen en godsdienstige en staatkundige dweeperij uit het strijdperk verwijderd zien; zij moge, op dit oogenblik, in zekeren zin magteloos tot het goede, met kalmte en waardigheid den tijd verbeiden, waarop haar regt zal wedervaren en zij weder geroepen zal worden om 's lands heil te bewerken; zij moge zelfs treuren over den kostbaren tijd, die voor het vaderland verloren gaat; zij moge in hare vaderlandslievende bezorgdheid, ofschoon ter zijde geschoven, ofschoon miskend en verguisd, nog het goede ondersteunen, waar zij het vindt in geen ijdelen strijd aanvangen tegen degenen, die haar [illegible] hebben en zich in hare plaats hebben verheven; dat alles is geen bewijs van ontmoediging; het is integendeel een bewijs van grootheid, onversaagdheid en, wat meer zegt van reine vaderlandsliefde.

Niet alzoo de anti-revolutionnaire partij. Die kent niets anders dan het eigen ik. Wat zij niet is, is niets of ten hoogste goed, om in het vuur geworpen te worden. *Uitsluitend* in alles, in staatkunde, in godsdienst, in beginselen, in leer, haat zij alles wat *zij* niet is; buiten haar is alles revolutie, nu en altijd. Veel trotscher dan de ridders van Jerusalem, die in hunne afkomst tot Salomo's tempel opklimmen, heeft zij haren stamboom gegrift tot *Adam* en welligt nog hooger. Alles ontaardt in hare handen: vaderlandsliefde wordt exclusivisme. wij zijn het vaderland; wij zijn de ware nationalen; koningsliefde wordt partijleus.

En met zoodanige partij zouden de ware vrijzinnigen in het kamp treden? Zij, die niets willen dan het goede en het bevorderen waar zij het vinden; zij, die in alle menschen broeders zien, welke alle even veel aanspraak hebben, om zoo gelukkig te zijn, als zij kunnen; zij die in alle menschen vrije wezens zien, wier vrijheid alleen door pligt en rede, maar nimmer door overheersching en geweld kan beperkt worden? En de vrijzinnigen zouden met die partij in het strijdperk komen, nadat degenen, die haar het leven verschuldigd zijn, den strijd schijnen te willen vertijden? En als zij het niet doen, zouden zij het bewijs leveren, dat zij *ontmoedigd* zijn? De stelling is te dwaas, om wederlegging te behoeven.

O! waren het inderdaad beginselen van staatsregt; beginselen, waarnaar de Regering hare in- en uitwendige handelingen wil regelen; beginselen van staathuishoudkunde; ware het inderdaad de toestand der publieke zaak, die ter sprake werd gebragt, voorzeker, de vrijzinnigen zouden niet achterwege blijven op het terrein der discussien over al die onderwerpen; maar is het dat alles, wat de anti-revolutionnaire partij wil? Het is er ver af. Door afgetrokken stellingen, mystieke redeneringen en rekbare beweringen tracht zij onder een grooten omvang van woorden, waarin zoo wat van alles aangehaald wordt, zonder iets bepaaldelijk uit een te zetten, hare ware bedoelingen te verbergen; hare tegenpartij in eenen kring te lokken dien zij dan langzamerhand zou vernaauwen en alzoo de ledige plaats innemende als meesteres en gebiedster op het terrein over te blijven. Discussie voeren kan die partij niet; zij kan slechts prediken, vermanen, terugtrekken als zij haren kans niet schoon genoeg ziet, langzaam en slaw een stap wagen, wanneer zij daartoe eene gelegenheid vindt. Zij geeft niet om eene nederlaag, evenmin als om tien nederlagen, wat zij niet door eene loyale discussie kan erlangen, verwacht zij van den tijd en hare ijzeren volharding, wat zij niet door rede en overwigt van invloed kan erlangen, hoopt zij te verwinnen door de vermoeijenis of, zoo men wil, door de ontmoediging harer tegenstrevers.

Het is dus zeer ligt te begrijpen, dat de vrijzinnigen niet zeer veel lust gevoelen met zoodanige partij in een twistgeding te treden, dat men vooruit weet tot niets te zullen leiden. Tot niets: wanneer het onverhoopt mogt gebeuren, dat de anti-revolutionnaire partij zegevierde, daar men tot heden te vergeefs heeft omgezien naar hetgeen zij in de plaats zou willen stellen van hetgeen zij zoo zeer en zoo dagelijks gispt; tot niets wanneer zij overwonnen mogt worden, daar zij nog nimmer zoo loyaal is geweest hare nederlaag te erkennen.

Tot het ministerie roept zij: dat beteekent de verandering van ministerie, waar zijn de vruchten der door u aangekondigde tegenovergestelde rigting? En het ministerie zwijgt. Tot de vrijzinnige partij roept zij: treedt met ons in het strijdperk, of wij verklaren u *ontmoedigd*; en het is waarschijnlijk dat de vrijzinnige partij zal doen als het ministerie; zoodat de anti-revolutionnaire partij alleen het woord zal voeren; wat wij overigens in de tegenwoordige omstandigheden het wenschelijkste achten.

Buitenland.

BELGIE.

De Koning heeft den 7 de Kamers geopend en o. a. gezegd: «Eene zuidige en welwillende staatkunde, welke onze betrekkingen met het buitenland bestuurt, wordt dagelijks beter begrepen; die staatkunde verzekert de handhaving van onze goede verhouding tot alle mogendheden.»

's Lands toestand wordt als gunstig voorgedragen en o. a. eene voordragt aangekondigd tot verlaging der regten op de grondstoffen ten behoeve der fabrijknijverheid, en andere ontwerpen tot verbetering van de wetgeving worden vermeld.

TURKIJE.

Bij voortduring hebben schermutselingen op verschillende punten langs den Donau plaats; aan de andere zijde in het Westen, wat men schermutselingen der diplomatie zou kunnen heeten, ontwerpen van nota's en congressen, het zij te Londen of te Weenen. Inmiddels moet er onder de Grieken in Epirus veel gisting heerschen, die het tot eene uitbarsting zou kunnen komen.

De nieuwe Engelsche vlootvoogd Sir E. Lyons is uit Spithead naar Malta vertrokken.

De Fransche bladen blijven tegen Rusland gestemd.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

De redevoering, in de zitting van gister door den Heer DE MAN gehouden ter toelichting van het voorstel van wet, bereids gisteren door ons medegedeeld, was van den volgenden inhoud:

Mijne Heeren!

Het reglement van orde verpligt den Voorzitter, om aan het lid, dat een voorstel doet, ongevraagd het woord te geven ten einde het voorstel toe te lichten. Bestond dat voorschrift niet, wij zouden misschien hebben gezwegen, want eene breedvoerige memorie van toelichting vergezelt ons voorstel, die de gronden daarvan in bijzonderheden uiteenzet, en gij zult zeker niet verlangen dat wij dat alles nu hier komen voordragen. Het zou slechts zijn eene mondelinge herhaling van hetgeen geschreven is. Ik zal mij er dan ook toe bepalen, om u in algemeene trekken met de *aanleiding* en met de *strekking* van ons voorstel bekend te maken.

De *aanleiding*, die wij tot ons voorstel meenden te hebben is niet duister, is aan u allen bekend — ze is de tegenwoordige hooge prijs der eerste levensbehoeften. Naar onze overtuiging is het de dure pligt van den Wetgever om, waar hij kan en zoo veel hij dit kan daarin te gemoet te komen, den onmiskenbaren druk, die er bestaat, te lenigen.

De maatregel door de Regering genomen en aan Uwe beraadslaging onderworpen is, naar onze meening, daartoe niet genoeg. De redevoering van den Minister van Financiën bij het indienen der begrooting, gaf ons laten het bewijs, dat de Regering onze meening in dit opzigt, niet deelde; dat zij zich bij dien maatregel meende te moeten bepalen, een besluit, hetgeen nu nader door het antwoord op het verslag over de middelen ten volle wordt bevestigd.

In die omstandigheden, bij die gebleken voornemens der Regering, meenden wij zelf te moeten handelen. Wij meenden, dat het vermogen bij de Grondwet tot het doen van een voorstel, aan ons niet enkel als een onvruchtbaar voorregt was geschonken, wij meenden dat het ons ook *pligten* oplegt — de pligt om er gebruik van te maken, wanneer dit naar onze overtuiging gebiedend gevorderd wordt.

Dit was, in het algemeen, de *aanleiding* tot ons voorstel.

De *strekking* daarvan ligt duidelijk in den considerans van het ontwerp van wet, dat wij U aanbieden. Het is de overweging: «« dat het noodig is, maatregelen te nemen, welke strekken kunnen om den aanvoer van levensmiddelen aan te moedigen en in de tegenwoordige duurte der eerste levensmiddelen te gemoet te komen en dat het belang van 's Rijks schatkist toelaat tot eene duurzame vermindering van lasten over te gaan.»»

Twee vragen waren natuurlijk daarbij voor ons voornamelijk te beantwoorden: 1°. veroorlooft onze geldelijke toestand de maatregelen die wij verlangen; en 2°. zoo ja, welke belastingen kunnen worden gemist om eenige leniging aan te brengen tegen den druk, die door de duurte der levensmiddelen wordt veroorzaakt.

Wij hebben de eerste vraag met al den ernst, die de zaak verdient en eischt, onderzocht. Wij hebben [illegible] het oogenblik. Wij [illegible] dit was pligt. Wij hebben zonder overdrijving onze uitgigten voor den toekomst nagegaan, zoo verre dit in het menschelijk vermogen ligt. En de slotsom van dat is geweest onze overtuiging, dat wij de eerste vraag met gerustheid toestemmend kunnen beantwoorden. Onze geldelijke toestand veroorlooft de maatregelen die wij verlangen.

Maar onze overtuiging is voor U niet genoeg. Het is daarom dat inzonderheid op dit punt onze memorie van toelichting is getreden in breedvoerige berekeningen, gegrond op mededeelingen van de Regering zelve afkomstig, maar die ten eenenmale ongeschikt zijn om thans mondeling ook door een kort overzigt, aan U door mij te worden uiteengezet.

De beantwoording der tweede vraag ging voor ons met meer moeijelijkheid gepaard.

Dat tot leniging van den druk uit de duurte der eerste levensbehoeften ontstaan, onze aandacht wel in de eerste plaats viel en vallen moest op de afschaffing van de accijnsen op het gemaal en geslagt, sprak van zelf. Hadden wij gevolg kunnen geven aan onze wenschen, wij zouden de *beide* soorten van accijns, en zoo wij eene keuze moesten doen, wij zouden in de eerste plaats uit de rei onzer belastingen hebben willen zien verdwijnen den accijns op het *gemaal*, eene belasting, drukkend door haar geldelijk bedrag, maar misschien nog meer drukkend, door hetgeen aan de heffing daarvan is verbonden.

Na de meest ernstige overweging intusschen van de bezwaren, die daartegen bestaan en die in de memorie van toelichting uiteengezet zijn, hebben wij onze wenschen voor dit oogenblik moeten opofferen. Wij hebben ons moeten bepalen tot een zeer gematigd voorstel, hetgeen wel niet zooveel als wij zouden hebben gewenscht, evenwel eene aanzienlijke leniging zonder bezwaar voor onze finantiën zal aanbrengen, wanneer het namelijk de goedkeuring van U en van de beide andere takken van wetgeving mogt wegdragen.

Het voorstel, hetgeen wij de eer hebben U te doen, is *drieledig*. Ik zal mij bepalen bij de eenvoudige opnoeming van de deelen, ook nu de nadere ontwikkeling daarvan aan het ontwerp zelf en aan de memorie van toelichting overlatende.

Wij stellen U voor: *a.* afschaffing van de belasting, die onder de benaming van tonnegeld geheven wordt van alle schepen, welke ter zee of langs de Wadde het Rijk inkomen of uitgaan; — *b.* afschaffing van den Rijks-accijns op het geslagt; — en *c.* afschaffing van alle belasting op den invoer van alle soorten van slagtvee en van versch vleesch.

Ik meen dat het door mij gezegde genoeg is, om U in het algemeen, met de *aanleiding* en *strekking* van ons voorstel bekend te maken. Nog een woord wenschen wij er bij te voegen. — Zal het [illegible] doel treffen, dan is een spoedig genot van den maatregel — [illegible] ze de goedkeuring van U en van de beide andere takken van wetgeving mogt verkrijgen, volstrekt noodig. Wij hebben dan ook in ons ontwerp de werking daarvan op den 1 Januarij 1854 voorgesteld.

Onze wensch daarom is, — en wij nemen de vrijheid daartoe aan de Kamer het meest ernstig en dringend verzoek te doen, dat door haar de behandeling en afdoening dezer zaak zoo veel mogelijk moge worden bespoedigd.

Nog zijn in de zitting van de Tweede Kamer van gisteren ingekomen *twee* wetsontwerpen, regelende de uitgaven wegens verstrekkingen, dienst 1853, voor het departement van Marine en voor dat van Oorlog.

Wij hebben den inhoud dezer wetsvoorstellen onzen lezers reeds den 29 Oct. jl. medegedeeld.

Het in dezelfde zitting ingekomen wetsontwerp ter verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1853, strekt om de som van *f* 400,000 toe te kennen als bijdrage en vergoeding [illegible] van de Ned. Handelmaatschappij.

Het ander aangeboden wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1852 strekt, om eene som van *f* 616,810,63 beschikbaar te stellen als bijdrage ten behoeve van het speciaal fonds voor de kosten van droogmaking van het Haarlemmermeer.

Ingevolge art. 78 van het regl. van orde voor de Tweede Kamer [illegible] in de afdeelingen eerst worden overwogen, of het gisteren door [illegible] voorstel al dan niet een onderwerp van nader onderzoek zal uitmaken. Van die voorloopige overweging wordt een verslag door de hiertoe te benoemen rapporteurs vastgesteld en in eene openbare zitting uitgebragt. De Kamer bepaalt daarover den dag der beraadslaging.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden onderzocht de ontwerpen van wet: 1o. wegens den invoer van levensmiddelen; 2o. nopens den arbeid der gevangenen; 3o. betrekkelijk het pensioenfonds van burgerlijke ambtenaren; en 4o. ten opzigte der bijdrage aan de Rijnspoorweg-maatschappij.

Blijkens de Memorie van Beantwoording door de Regering ingediend op de aanmerkingen, door de Tweede Kamer gemaakt op het XI hoofdstuk der Staatsbegrooting (*Koloniën*), zou de Regering het niet raadzaam achten, de vervulling der vacante betrekking van vice-president van den Raad van Indie uit te stellen tot na de invoering van een nieuw reglement op het beleid der regering in Nederlandsch Indie. Het ligt dan ook niet in haar voornemen, om de aanstelling van dien ambtenaar van de vaststelling van evenbedoeld reglement afhankelijk te maken.

Aan den wensch tot spoedige ontvangst der koloniale verslagen over het jaar 1851 zal eerlang voldaan worden.

De reden van het uitstel in de indiening van een wetsontwerp tot regeling der wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen is werkelijk die, in deze paragraaph van het Voorloopig Verslag aangegeven. Desniettemin is het de wensch der Regering, deze aangelegenheid tot een einde te brengen, en zal zij trachten dit te doen, onafhankelijk van de nieuwe regeling van hetzelfde onderwerp hier te lande.

De Regering zal het hier aangegeven denkbeeld, om de emancipatie-quaestie niet in het West-Indische regeringsreglement op te nemen, maar afzonderlijk te behandelen, gaarne in overweging nemen. Ook zij stelt hoogen prijs op het spoedig tot stand komen der wets-ontwerpen tot regeling van het bestuur in de kolonien, en tot hetgeen daartoe kan bevorderlijk zijn, zonder de hoofdzaak te belemmeren, zal zij gaarne medewerken.

Eenige maanden geleden heeft eene poging tot desertie op eene vrije groote schaal en onder bijzondere omstandigheden, in het district Coronie georganiseerd, en ook ten uitvoer gebragt, het bestuur der kolonie Suriname geleid tot het instellen van een speciaal onderzoek naar de behandeling der slaven en de naleving der reglementaire bepalingen omtrent dat onderwerp, bij welke gelegenheid gebleken is, dat in opgemeld district dit een en ander veel te wenschen verliet en wel voornamelijk van de zijde [illegible]

plaatselijk gezag bekleeden ambtenaar, die als plantagie-eigenaar gewis een beter voorbeeld had behooren te geven. Behalve dit feit, is der Regering niets ongunstigs over de behandeling der slaven in Suriname bekend geworden, en getuigen de berigten van het koloniaal bestuur, dat het lot der slavenbevolking in die kolonie niet zoodanig is als sommige nieuwsbladen onlangs hebben vermeld; wel verre dat, de waarheid dier mededeelingen aan de Regering zou zijn gebleken, vermelden de laatstelijk uit Suriname ontvangen berigten de algemeene verontwaardiging welke die anonyme dagblad-artikelen aldaar hebben te weeg gebragt.

Ten aanzien van de op nieuw in het midden gebragte bedenking betreffende het in dienst stellen bij het Departement van Kolonien van ambtenaren en officieren, uit het Indische kader, met verlof hier aanwezig, en die als zoodanig uit de Indische kas een verloftractement genieten, meent de Regering in herinnering te moeten brengen, hetgeen ten vorigen jare in het antwoord op het begrootings-verslag daaromtrent reeds is te kennen gegeven. Overigens is de hier bedoelde weder in active dienst geplaatste hoofdofficier, zoo als reeds aan de leden, die de bovenvermelde aanmerking maakten, zal zijn gebleken in zijne functien bij het Departement van Kolonien niet door een officier met verlof vervangen geworden. Daardoor is het geopperde bezwaar wederom verminderd, zoo het al een bezwaar kan genoemd worden. Want indien het aan den eenen kant waar is, gelijk in de paragraaph wordt herinnerd, dat de som voor verloftractementen op de Indische begrooting uitgetrokken, strekken moet om aan ambtenaren en officieren in werkelijke Indische dienst, die tot herstel van gezondheid of anderzins verlof aanvragen, verloftractementen te geven, — zoo moet aan den anderen kant niet worden uit het oog verloren, dat het gemis aan verloftractement zich niet heeft uitgestrekt tot de zoodanigen, aan wie een verlof in de eerste klasse, dat is *tot herstel van gezondheid*, is verleend, en dat, waar de beperktheid der op de Indische begrooting voor dit onderwerp uitgetrokken fondsen niet heeft toegelaten om aan enkelen, die ter bevordering van particuliere belangen een verlof verlangden, verloftractement toe te leggen, deze zeer exceptionele gevallen niet zoodanig op den voorgrond vermogen te worden gesteld, om daaraan het nut op te offeren, hetwelk de tijdelijke in-dienst-stelling hier te lande van een enkel ambtenaar met verlof kan opleveren. Afgescheiden daarvan, kan hierbij worden gevoegd, dat eene verhooging van het cijfer, voor verloftractementen organiek toegestaan, in overweging is.

De verlangde staten gaan hiernevens.

's Gravenhage, 9 November.

Z. M. heeft ingewilligd het verzoek van den 1sten luitenant F. B. Steenberghe, van het regement veld-artillerie, om vergunning tot het aannemen en dragen der decoratie van ridder der orde van het Legioen van Eer, hem door Z. M. den Keizer der Franschen geschonken.

Z. M. heeft ingetrokken de benoeming van J. P. Limpens, tot burgemeester van Amstenrade.

Z. M, heeft den heer W. C. Büchner, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Jelsum, behoudens aanspraak op pensioen.

Z. [illegible] van het hem verleende militaire pensioen [illegible] aan den gewezen lichtwachter bij de [illegible] houwen, L. M. de Buij Wenniger, een jaarlijksch pensioen [illegible] 109 verleend.

Z. M. heeft benoemd bij het wapen der infanterie tot kapitein [bij keuze] den 1sten luitenant A. W. P. Weitzel, van het regement grenadiers en jagers, met bepaling dat hij voor den tijd van vijf jaren zal worden gedetacheerd bij de landmagt in Oost-Indie, hebbende het Z. M. alverder behaagd voornoemden kapitein te benoemen tot adjudant van den heer luitenant-generaal jhr. F. V. A. ridder de Stuers, Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst, benoemd kommandant van het leger in Oost-Indie.

Bij het Departement van Buitenlandsche Zaken is van Z. Ms. zaakgelastigde te Lissabon ontvangen een besluit der Portugesche Regering, dd. 18 October jl., betreffende de in- en uitgaande regten voortaan in de provincie Mozambique te betalen, met het daarbij behoorend tarief. Belanghebbenden kunnen dat stuk des verkiezende aan het Departement voornoemd raadplegen alwaar het ter inzage ligt.

Z. M. heeft den kapitein ter zee, F. W. Freudenberg benoemd tot lid van het bestuur over het fonds voor weduwen en weezen van de officieren der marine.

Reeds Zaturdag ek. zal de Tweede Kamer, in hare sectiën, beraadslagen over de *prise en considération* van het gister ingekomen voorstel der negen leden.

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den kapt. Deviller, adjudant van den militairen kommandant van Parijs.

* Men verneemt thans, dat H. M. de Koningin-Moeder alhier verwacht wordt aanstaanden Zaturdag; het gevolg van H. M. is bereids van Soestdijk in de residentie aangekomen.

Z. K. H. Prins Hendrik bevindt zich, zoo men verneemt, te Weimar bij HD. zuster, de Groot-Hertogin van Saxen-Weimar-Eisenach, wier gezondheid eenigzins geschokt moet zijn.

* Men verneemt, dat het Z. M. den Koning heeft behaagd, om, gunstig beschikkende op het verzoek van heeren bestuurders der afdeeling 's Gravenhage van de vereeniging *het Metalen Kruis*, namens die afdeeling aan Z. M. gerigt, het beschermheerschap dier instelling wel te willen aannemen, met de vergunning tevens, om de diploma's der leden van die afdeeling te mogen versieren met het Koninklijk wapen van haren hoogen beschermheer.

* Z. Exc. de graaf von Königsmarck, gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning van Pruissen bij het Nederl. Hof, is van zijne buitenlandsche reis alhier teruggekeerd.

* Sedert den 1 dezer tot en met heden zijn niet minder dan 32 haringschuiten aangekomen, die gezamenlijk 2,687,000 stuks haring hebben aangebragt. De vangst blijft bijzonder gezegend. De pink, die thans den meesten haring gevangen heeft, is die van den reeder P. Varkevisser, welke 120,000 geleverd heeft. Eene der pinken, zijnde die van den reeder J. van Duijne Pz., heeft, na eene afwezigheid van slechts 4 dagen, 100,000 stuks aangebragt. De hoogste vangst, die de garnalenboot van den reeder P. Varkevisser heeft gehad, is 9000. De markt blijft vast.

De *Echo Universel* meldt, dat Z. M. een besluit heeft genomen ten opzigte van het huwelijk der officieren bij de landmagt, die geen deel nemen in het weduwen- en weezenfonds. Voortaan zullen de officieren, die op deze wijze huwen, kunnen verzoeken teruggave van een gedeelte van de geconsigneerde som, door den minister van oorlog geëischt, op vaste goederen of op kapitalen, ten hunnen naam staande, aangewezen; voorts zal die som voortaan niet meer dan een jaarlijks inkomen van *f* 400, — in plaats van de thans bepaalde som van *f* 600, — behoeven op te leveren.

Morgen avond wordt in den Franschen Schouwburg alhier opgevoerd *Lucie de Lammermoor*, groote opera in vier bedrijven, en *Mme. Larifla*, vaudeville in een bedrijf.

Men verneemt, dat thans bij den Raad van State aanhangig is een ontwerp van wet tot regeling der pensioenen voor de militaire leden van het Hoog militair geregtshof. Men ziet eerlang de aanbieding van van dat ontwerp te gemoet.

De uitgevers van den *Gelderlander*, *Nieuwe Nijmeegsche Courant* berigten, „dat de redactie van den *Gelderlander* in geheel andere handen is overgegaan, dan waaraan zij sinds eenigen tijd was toevertrouwd" en dat „zij zich vleijen dat de nieuwe Redactie aan hare lezers zal welgevallig zijn."

* Wij vernemen met genoegen, zegt de *Nieuwsbode*, dat de commissie uit onzen Gemeenteraad, belast met de herziening der verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, zoover met haren arbeid is gevorderd, dat het onderwerp gereed ligt eener algemeene politieverordening, bestemd om alle oudere en nieuwere verordeningen van dien aard te vervangen. Het ontwerp zal nu nog aan eene algemeene herziening onderworpen, en daarna bij den Raad ingediend worden. Men ziet hieruit, dat de meening van hen, die het er voor hielden, dat deze commissie minder ijverig werkzaam was, omdat zij niet veel van zich liet hooren, voor het minst voorbarig was. Voor zoover wij weten, is men nog in geene andere gemeente met dien moeijelijken arbeid zoover gevorderd.

Wij ontvangen mededeeling van het onderstaand adres, door den gemeenteraad van Voorst aan den Koning aangeboden:

[illegible]

De Gemeenteraad van Voorst erkent met eerbied en dankbaarheid, dat onder Uwer Majesteits wijze Regering, het Vaderland al meer en meer in bloei en welvaart is toegenomen, terwijl de schuldenlast, die het bezwaarde, aanvankelijk belangrijk is verminderd;

dat de wijze wetten, door U. M. in overleg met de Volksvertegenwoordiging, onder anderen, ten opzigte van handel en scheepvaart, daargesteld, zoo gunstig hebben terug gewerkt op handel en veeteelt, dat men tegenwoordig ten platten lande eene ongekende welvaart ziet heerschen, die voor andere takken van nijverheid voordeel aanbragt.

Moet de Gemeenteraad aan den eenen kant deze onschatbare getuigenis afleggen, aan de andere zijde, acht hij het zijn pligt, zijn leedwezen te betuigen, over de adressen, die, bij den hoogen prijs der eerste levensbehoeften, uit voorname steden onzes lands tot U. M. worden gerigt, ter belemmering van den uitvoer en alzoo van den vrijen handel, die nu reeds zooveel zegen heeft aangebragt.

U. M. heeft, tot verbetering van het lot van den geringeren stand, reeds een begin gemaakt met de afschaffing van de belasting op het geslagt — mogt het U. M. behagen die thans, met de belasting op het gemaal, voor goed op te heffen, in plaats van den vrijen handel tegen te gaan.

Bekend is het, hoe deze belastingen, in sommige steden, door plaatselijke verordeningen, tot eene schromelijke hoogte zijn opgevoerd en hare afschaffing moet zeker eene daling van den prijs der voedingsmiddelen, en eene algemeene tevredenheid ten gevolge hebben, zijnde deze van alle belastingen de lastigste en knellendste.

De Gemeenteraad vermeent, dat de schatkist, niettegenstaande den gunstigen toestand, waarin zij verkeert, (dank zij U. M. wijs bestuur) de opbrengst van het gemaal en geslagt niet kan ontberen. Er is echter geene belasting, waarvan het Volk grooter afkeer heeft, dan van deze; want terwijl de rijke haar niet gevoelt; is zij, vooral tegenwoordig, den geringeren man ondragelijk geworden.

Daarom verzoekt de Gemeenteraad, met gepasten eerbied, en, het oog hebbende op den naderenden winter, met allen ernst, dat het U. M. behagen moge, deze belasting, zoo spoedig mogelijk, door eene andere, die den meer vermogende treft, te doen vervangen. 't Welk doende, enz.

Onderstaand adres zal eerstdaags mede ter onderteekening te Sneek worden rondgezonden, waartoe hetzelve aldaar is verspreid.

Aan Z. M. den koning der Nederlanden.

SIRE!

De ondergeteekenden, allen inwoners van Sneek, en behoorende tot onderscheidene standen der maatschappij, vinden zich gedrongen, Uwe Majesteit te naderen, met het eerbiedig verzoek, dat het Hoogstdenzelven moge behagen, in de thans meer dan ooit drukkende omstandigheden, zoowel van den minvermogenden middenstand als der arbeidende klasse, door het nemen van gepaste maatregelen te gemoet te komen.

Immers de nood is bij honderdduizenden ten top geklommen, zoodat de algemeen bekende liefdadigheid niet bij magte is daarin naar eisch en wensch te voorzien; daarover toch, sire! gaat in Nederland ééne stem op; — over de middelen tot herstel echter, zijn de meeningen zeer uiteenloopende. Zoo hoort men van de eene zijde aanprijzen, belemmering of zelfs verbod van uitvoer van levensmiddelen, terwijl men niet schijnt te bedenken dat zoodanige eisch is in strijd, in de eerste plaats met den eerbied voor de eigendommen, en in de tweede plaats met het algemeen belang, daar toch, minder uitvoer van sommige artikelen, moet ten gevolge hebben, minder invoer van andere, en bovendien, de hierdoor veroorzaakt wordende vermindering van kapitaalswaarde, noodwendig eene vermindering der waarde van den arbeid ten gevolge moet hebben.

Van eene andere zijde wordt aangeprezen, eene verhooging van dagloon, alsof deze theorie anders in praktijk zou kunnen gebragt worden, dan door zulke nijverheidsondernemers, die bezitters zijn van bijzondere fondsen, en daardoor in staat, om, onder den naam van loon, eene gave te voegen bij het werkelijk betaald wordende dagloon.

De onbetwistbare waarheid, dat de middenstand zelve verarmt, doet wel ten sterkste in het oog springen, dat onmogelijk, van de reeds zoo zwaar belaste nijverheidswinsten, zoo veel kan worden afgestaan, als de arbeidende klasse, om zich van toereikend levensonderhoud te voorzien, wel behoeft; zoo min toch als eene opdroogende bron zich zelve van water kan voorzien, zoo min is ook de nijverheid, bij de zich uitbreidende concurrentie, bij magte, om het geringe loon voor arbeid te vermeerderen, zoolang niet de arbeid zelve meerdere waarde verkrijgt.

Het eenige uitvoerbare en doelmatige middel waardoor in den dringenden nood der hulpbehoevende klassen kan worden te gemoet gekomen, achten de ondergeteekenden te bestaan, in eene opheffing van 's rijks en plaatselijke belastingen op levensnoodwendigheden, als daar zijn, Zout, zeep, brandstoffen, vleesch, brood, etc. — Indien voor de belastingen op deze behoeften, in de plaats werde gesteld eene algemeene inkomsten-belasting, dan gelooven zij, Sire! dat zulks zoude zijn in het wezenlijk belang van iederen stand der maatschappij. Deze maatregel toch zoude algemeen werken, [illegible] stand, zoowel als den minvermogenden middenstand, ontheffen van hetgeen zij thans met der daad, [illegible] tot stijving van 's lands en gemeentenuitgaven betalen, [illegible] meervermogenden zeker zich niet zullen beklagen, dat daardoor op eene meer regtvaardige en [illegible] wordt betaald, wat thans, veeltijds [illegible], op het altaar der liefdadigheid moet geofferd worden.

In het volste vertrouwen Sire! dat deze bede, tot het nemen van gepaste maatregelen ter tegemoetkoming in den nood van honderdduizenden, bij Uwe Majesteit een open oor en genegen hart zal vinden, smeeken de ondergeteekenden Gods zegen af, over Uwe Majesteit en alle ware vrienden van Nederland en Oranje.

Hetwelk doende,

(*N. R. C.*)

Te *Delfshaven* is aan de werf van den Heer H. de Hoog, voor rekening van den reeder T. van Holst de kiel gelegd van het barkschip *Delfshaven*, groot 350 lasten. De werklieden [illegible] dezen winter een verhoogd loon genieten.

Dr. F. C. van der Ham, pred. te *Utrecht*, die even als dr. N. Beets, een herhaald beroep heeft ontvangen als hoogleeraar bij het op te rigten seminarie aan de Kaap de Goede Hoop, heeft ook thans daarvoor bedankt.

Volgens een particulier schrijven uit *Smyrna*, — zegt de *A. C.*, — van 27 Oct. zou Z. M. fregat *Palembang*, kapt. Wouters, den 29 dier maand naar Vlissingen terugkeeren, om aldaar in het droogdok te worden nagezien en vervolgens te worden uitgerust voor eene reis naar Oost-Indie. Aan boord van dat schip, even als van het fregat *Prins van Oranje*, mede te Smyrna liggende, bevonden zich eenige zieken, die aan de [illegible] loop leden, waarschijnlijk ten gevolge van het [illegible] water. Te Smyrna wordt dagelijks Z. M. stoomschip *Amsterdam*, kapt. J. Spanjaard, verwacht.

Op den 9 dezer zal voor de arrondissementsregtbank, correctionnele Kamer, te Amersfoort, behandeld worden de zaak van S. Dorp te Amersfoort, beschul-

digd en vervolgd wordende, ingevolge art. 287 en 289 Wetb. v. Strafregt, als schrijver van de *vermakelijke en curieuse Roomsche Poppenkast (varkiek) op nieuw voor het volk vertoond door Jan Claassen.* De beschuldigde heeft als verdediger gekozen, mr. S. J. Cohen, advocaat te Amsterdam.

** Onze Leydsche correspondent zendt ons de volgende berigten:

De gewone najaars collecte voor de R. K. armen te Leyden heeft maandag ll. aan de huizen der ingezetenen plaats gehad en de som van *f* 715.12 of *f* 52.26½ *meer* dan in 1852 opgebragt.

Aanstaanden Zondag zal Ds. H. J. Matthis bij de Luthersche gemeente te Leyden plegtig gedachtenis vieren van zijne volbragte 25 jarige Evangeliedienst bij deze gemeente.

▽ Onze Correspondent te MEPPEL meldt ons het volgende: Geruimen tijd bestaat het plan, om eene [illegible] tusschen Assen en Zwartsluis in verbinding met de Zwolsche stoombootdienst daar te stellen. Wij vernemen, dat het bestuur der provincie Drenthe zwarigheid maakt, om aan het verzoek tot verwezenlijking van dat voornemen te voldoen, eensdeels omdat de Drentsche hoofdvaart daartoe te smal is, waardoor voor de scheepvaart zoo al geen gevaar dan toch groote ongelegenheid zoude worden veroorzaakt, en anderdeels, omdat de bermen te zwak zijn, om den zwaren golfslag der schroefboot te wederstaan.

— Te Hoogeveen hebben zich, behalve bij een uit Holland aangekomen schipper en zijn gezin, eenige gevallen van cholera voorgedaan.

— In den Raad der gemeente Hoogeveen, dd. 31 Oct. ll. is het voorstel van Burgemeester en Wethouders aangenomen, houdende, om nog voor een jaar aan te nemen den grondslag voor het regelen der broodzetting, speciaal wat aangaat het uit eene mudde rogge te bakken getal ponden brood, welk getal ten verleden jare is bepaald op 99 ponden.

[illegible] het gevoelen der geneeskundigen, het verguldsel waarmede het marsepijn en het St. Nicolaas-goed beplakt wordt, en dikwijls ook het kleursel van het suikergoed voor de gezondheid nadeelige eigenschappen bevat, hebben de banket- en koekbakkers te Haarlem besloten, het eerste af te schaffen en voor het laaste niet dan onschadelijke kleuren te gebruiken. —

* Reeds vroeger is gesproken van de bijzonder welgeslaagde pogingen van den heer P. van der Loo, die, onder den bescheiden naam van werkman, ter modelkamer bij het Ministerie van Marine zich als uitmuntend werktuigkundige heeft doen kennen; hij is, onverminderd zijne bekwaamheden als kunstenaar, uitvinder van een vernuftig stelsel van beheijing van gronden; van een stelsel van brand-, storm-, huis- en werkladders enz., hetwelk door zijne eenvoudige en doeltreffende inrigting zeer aanbevelenswaardig is. — Bij verschillende tentoonstellingen van Inlandsche nijverheid, o. a. te Delft, in *Felix Meritis* en die van Bouwkunde te Amsterdam, heeft hij eervolle melding en geldelijke premiën mogen [illegible] het strekt ten genoegen te vernemen, dat hij nu [illegible] voor deze de bronzen medaille behaald heeft [illegible] bij evengen. expositie voor 's Gravenhage [illegible] L. J. Enthoven en Comp., en [illegible] Vieille Montagne voor zinkwerken, waarvan [illegible]

Wij vernemen, dat de heer P. J. Siemelink, een ijverig voorstander en veeljarig beoefenaar van het dierlijk magnetisme, waarvan hij reeds menig gunstig resultaat heeft verkregen, het voornemen heeft opgevat om, in navolging van hetgeen in Frankrijk, Duitschland en andere landen bestaat, eene door het geheele land verspreide *Société-Mesmer* op te rigten, ten einde de wetenschappelijke beoefening van het dierlijk magnetisme meer algemeen te maken. Reeds heeft de heer Siemelink in onderscheidene steden van ons land vele toezeggingen tot deelneming bekomen. De heer S. vereenigt met het bezit eener, gelijk hij [illegible] electro-magnetische wilskracht op den mensch, [illegible] onbegrijpelijke proeven hebben gezien, de kennis van het dierlijk magnetisme. Door middel van die wilskracht [illegible] hij den voor de bewerking vatbaren mensch [illegible] en al, hetzij in electrischen, hetzij in psijchischen toestand. Door zijn woord laat hij de oogen [illegible] de ledematen naar zijne verkiezing en [illegible] wil van den bewerkte bewegen; hij laat breken [illegible] niet breken wil; heel houden, wat men het plan heeft te breken, onders alle daartoe aangewende pogingen. In psijchologischen toestand bepaalt zich de werking meer eigenaardig tot het denkvermogen. Persoonsverplaatsingen, kleurveranderingen en alle verdere denkbeeldige toestanden worden door den heer S., in het leven geroepen, hetgeen de meest verrassende indrukken op de toeschouwers te weeg brengt. De zoogenaamde electro-magnetische wilskracht is echter verschillend van de biologie; het magnetisme en het mesmerisme spelen eene rol in de door den heer S. aangewende kracht. Die kracht nu te leeren en ze meer algemeen, met wetenschappelijke bedoelingen, te doen beoefenen, is, door de oprigting van de *Sosiëté-Mesmer*, het streven van den heer Siemelink.

Wij hebben ontvangen eene brochure getiteld: *De voordeelen der geprojecteerde inpoldering van een gedeelte der Laauwerzee*, aangetoond en toegelicht door Mr. A. J. van Roijen, lid der Prov. Staten van Groningen. Te Groningen, bij M. Smit.

Men vindt in deze belangrijke brochure, vooreerst, eene verkorte mededeeling van het Rapport der Staatscommissie over de inpoldering der Laauwerzee, welk verslag door den Minister van Binnenl. Zaken aan de Staten der provincien Friesland en Groningen is gezonden [illegible] welke in de wintervergadering van de Staten der beide provincien een *verslag* en *voorstel* zou indienen, waaraan ook gevolg is gegeven. Ten tweede betoogt de heer van Roijen, dat de door de Staats-commissie geprojecteerde inpoldering voordeelig is voor de algemeene belangen van het Vaderland, en voor de belangen der beide provincien Groningen en Friesland.

De heer van Roijen, die een van de leden van de Staats-commissie is geweest, waaraan door Z. M. het ontwerpen van een plan tot inpoldering der Laauwerzee was opgedragen, heeft de pen opgevat, omdat het ontslag, aan die commissie verleend, naar schrijvers meening, het denkbeeld heeft doen ontstaan, dat eene zoo onbetwistbaar nuttige en belangrijke zaak ter zijde was gesteld. Menigeen zal er alzoo belang in stellen, om te weten, hoedanig het met die zaak gelegen is.

Deze brochure, wij behoeven het naauwelijks te zeggen, is met kennis van zaken geschreven. Wij hopen, dat zij, die nog bezwaar koesteren tegen die onderneming, dit geschrift zullen inzien, want zij zullen daardoor overtuigd worden, dat hun tegenstand tegen eene zoo grootsche en nuttige onderneming, aan eene verkeerde beschouwing is toe te schrijven, terwijl allen, die met deze onderneming ingenomen zijn, zich in hunne overtuiging door het belangrijke geschrift van den heer Mr. van Roijen, zullen versterkt zien.

Correspondentie.

Wij deelen de beschouwingen van onzen gewonen *correspondent* te 's Bosch, over de oorzaken der tegenwoordige duurte van de levensmiddelen, *niet*, weshalve aan zijn artikel geen plaats in ons blad kan worden ingeruimd.

Advertentiën.

Laatste Berigten.

Z. M. heeft benoemd tot officier bij de arrondissements-regtbank te Almelo, mr. H. Machielsen, thans substituut-officier bij dezelve regtbank.

Z. M. heeft aan den heer A. C. P. van Vierssen, op zijn verzoek een eervol ontslag verleend als ontvanger der [illegible] belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te [illegible] op pensioen.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft goedgevonden te bepalen, dat de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het kiesdistrict Assen ter vervanging van den heer mr. L. graaf van Heiden [illegible] Donderdag den 1 Dec. aanstaande.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 9 November 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61 11/16 7/8 11/16	*Hope* 1798/1816	5	104 ⅞
Dito Certificat. .	3	74¾ ⅞	Dito 1828/1829	5	103⅛
Dito Dito . .	4	93⅛ ⅜ ⅛	Cert. 1831/1833	5	95⅝ ⅞
O. I. Leening. . .	4		Dito Dito	4½	86
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope* . . .	4	89⅝
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Stieglitz* .	4	[illegible]
Belgie.			Dito dito [illegible]		
Certificaten. . .	2½		Insch[illegible]	6	
D° *Rothschild* .	2½	50½ ⅝	[illegible]	6	
Frankrijk.			**Polen.**		
Obligatiën . . .	3		Obligatiën . . .	4	
Spanje.			**Oostenrijk.**		
Nieuwe . . .		[illegible]	Metalliek . . .	5	76⅞ 77 [illegible]
Dito Buitenl. [illegible]			Dito bet. Amst.	5	90⅛ ⅜
D° Binnenl. [illegible]		40⅞ 15/16	Dito letter B. .	5	90[illegible]
[illegible] Sp. Com.		5⅜ ½	Dito 1847 . . .	2½	89⅝
Amort. Schuld.			Dito 1851/1852	2½	89[illegible]
Portugal.					
Londen nieuwe.	5	87 5/16 ½ 7/16			
Dito uitgest . .	4				

Braz., bij Roths. p. s. 500 5 pct. 95½. Mexic., te Londen 3 pct. 24, 1/16, 24; dito Onb. 23⅞, [illegible] Gren. Uitg. [illegible] ⅛; Peru 4½ pct. 69¾, 70.

Over het geheel verkeerde onze fondsenmarkt heden in eene zeer ongunstige stemming, welke veroorzaakt werd door eenige aanzienlijke verkooporders, die in Hollandsche, Spaansche, Portugeesche, Oostenrijksche en Mexic. op het lager londensch [illegible] van heden geëffectueerd werden.

LONDEN, Dingsdag 8 November. Consols op tijd [illegible] Mexico nieuwe 3 pct. 25¼; Peru 4½ pct. 72½; Gren. [illegible] 8¼; Ecuador 5½; Spanje 1 pct. 22; dito Certificaten [illegible] Rusland 4½ pct. 99; dito 5 pct. 114.

PARIJS, Dingsdag 8 November. Fr. 4½ pct. op t. 100 dito 3 pct. op t. 74.40; Spanje binn. 3 pct. 41½; [illegible] pct. 21½; Piemont 95.

WEENEN, Dingsdag 8 November. N. Metall. 92[illegible] Lett. B. 106½; Bankactien 1320; Lomb. 5 pct. [illegible] v. fl. 250 134; Wissel Lond. 11.05; Zilver 13½.

MADRID, Zaturdag 5 November. Spanje binn. [illegible] dito nieuwe 1 pct. 21¼.